

بررسی ساختار عاملی پرسش‌نامه منابع اعتماد به نفس ورزشی در ورزشکاران زن و مرد دانشگاهی رشته‌های گروهی و انفرادی^۱

علیرضا فارسی^۲، بهروز عبدلی^۳، سیدحجت زمانی ثانی^۴

تاریخ دریافت: ۹۲/۷/۳

تاریخ پذیرش: ۹۲/۹/۲۰

چکیده

پژوهش حاضر به منظور بررسی ساختار عاملی پرسش‌نامه منابع اعتماد به نفس ورزشی در ورزشکاران زن و مرد دانشگاهی رشته‌های گروهی و انفرادی انجام شده است. نوع پژوهش توصیفی پیمایشی و توسعه‌ای است. جامعه آماری این پژوهش را کلیه ورزشکاران شرکت‌کننده در المپιάد ورزشی سال ۱۳۹۱ تشکیل می‌دادند. در این پژوهش ۲۳۰ پرسش‌نامه منابع اعتماد به نفس ورزشی ویلی و همکاران، به‌طور تصادفی بین آنها توزیع شد. در نهایت ۱۹۰ پرسش‌نامه تأیید شد. داده‌ها با استفاده از روش‌های تحلیل عاملی تأییدی، اکتشافی و تحلیل مؤلفه‌های اصلی بررسی شدند. نتایج نشان داد که پرسش‌نامه مذکور از نه عامل با ۴۱ گویه تشکیل شده و ۷۴/۸ درصد واریانس را در ورزشکاران دانشگاهی تبیین می‌کند. همچنین بررسی پارامترهای تحلیل عاملی تأییدی نشان داد که مدل پرسش‌نامه منابع اعتماد به نفس ورزشی با ۹ عامل و شاخص‌های مناسب برازش تأیید شد. علاوه بر این، نشان داده شد که پرسش‌نامه منابع اعتماد به نفس ورزشی از ساختار عاملی قابل قبول و مناسبی در ورزشکاران دانشگاهی برخوردار است؛ به طوری که هر نه عامل مطابق با عوامل موجود در پرسش‌نامه اصلی بود.

کلید واژه‌ها: ساختار عاملی، تحلیل عاملی، منابع اعتماد به نفس ورزشی

Investigation of Factor Structure of Sources of Sport Self- confidence Questionnaire among Female and Male University Athletes in Group and Individual Sports

Alireza Farsi, Behrouz Abdoli, Seyed Hojjat Zamani Sani

Abstract

The present study was carried out in order to investigate the factor structure of sources of sport self-confidence questionnaire among female and male university athletes in group and individual sports. The present study method was descriptive survey and developmental research. Statistical population included all athletes that participated in sport Olympiad in 2012. In this research, 230 sources of sport self-confidence questionnaires (Vealy et al.) were distributed among them. Finally, 190 questionnaires were confirmed. Data were analyzed with exploratory factor analysis, principle component analysis and confirmatory factor analysis. Results showed that this questionnaire is formed of 9 factors with 41 items and it is explaining 74.8% variance among university athletes. Also, investigation of confirmatory factor analysis parameters showed that sources of sport self-confidence questionnaire model with 9 factor and confirmed by goodness of fit indices. It was shown that sources of sport self-confidence questionnaire has acceptable and fit factor structure among university athletes, that every 9 factors were consistent with factors of original questionnaire.

Keywords: Factor structure, Factor analysis, Sources of sport Self-confidence.

۱. این مقاله برگرفته از طرح پژوهشی دانشگاه شهید بهشتی است که با حمایت مالی معاونت پژوهشی دانشگاه انجام شده است.

۲ و ۳. دانشیار دانشگاه شهید بهشتی

۴. دانشجوی دکتری رفتار حرکتی دانشگاه شهید بهشتی (نویسنده مسئول)

مقدمه

یکی از نیازهای اساسی انسان در تمام مراحل زندگی داشتن میزان معینی از اعتماد به نفس است. کوروسینی^۱، در یکی از جامع‌ترین تعاریف، اعتماد به نفس^۲ یا خودباوری را اعتماد به خود و باور و اطمینان به توانایی‌ها و قضاوت‌های خود می‌داند (کوروسینی، ۲۰۰۲). به نقل از بهرام و شفیع زاده، (۱۳۸۸). اعتماد به نفس در ورزش، اعتماد به نفس ورزشی نامیده می‌شود. ویلی، هایاشی، گارنر هولمن و گیاکوبی^۳، (۱۹۹۸) اعتماد به نفس ورزشی را باور یا میزان اطمینان افراد در مورد توانایی خود برای کسب موفقیت در ورزش می‌دانند. اعتماد به نفس ورزشی در زمره عوامل شخص‌ای است که برخی پژوهشگران آن را در اوج هرم عملکرد مهارت پیشرفته معرفی کرده‌اند (هاردی، جونز و گولد^۴، ۱۹۹۶؛ مور و استیونسون^۵، ۱۹۹۱؛ وودن و توبین^۶، ۱۹۸۸) و آن را مهم‌ترین عامل تأثیرگذار بر عملکرد ورزشی می‌دانند (چلادورای و کوآتمن^۷، ۲۰۰۵).

پژوهش‌ها حاکی از بالا بودن اعتماد به نفس ورزشی ورزشکاران در مقایسه با غیرورزشکاران است (اسدیور، ۱۳۸۱؛ حسن‌زاده، ۱۳۸۲؛ نمازی‌زاده و نقوی، ۱۳۸۱؛ شفیع‌زاده، ۱۳۷۹) و دلیل این برتری را تمرین زیاد، کسب مقام‌های ورزشی و سطح مهارتی و فنی بالاتر معرفی کرده‌اند (شفیع‌زاده، ۱۳۷۹). مطالعات پیشین نشان داده است که تجربه تسلط بر مهارت اجرا شده^۸ یا عملکرد گذشته، قوی‌ترین منبع اعتماد به نفس برای همه ورزشکاران به حساب می‌آید (ویلی و

کش^۹، ۲۰۰۸). تجربه جایگزین در مراحل اولیه یادگیری به‌عنوان منبع مهم اعتماد به نفس برای ورزشکاران به حساب می‌آید (جورج، فلتز و چاز^{۱۰}، ۱۹۹۲). مگیار و دودا^{۱۱} (۲۰۰۰) در پژوهش خود اهمیت منابع محیطی اعتماد به نفس، از قبیل حمایت اجتماعی، رفتار هدایتگرانه مربی و آسایش محیطی را نشان دادند. به نظر می‌رسد که مطالعات گذشته بعضی منابع را مهم‌تر از سایر منابع می‌انگارند. ویلی و همکاران (۱۹۹۸) نشان دادند که در ورزشکاران زن و مرد سطح بالای اعتماد به نفس با منبع آمادگی بدنی - روانی ارتباط دارد؛ درحالی‌که سطح پایین اعتماد به نفس با عوامل محیطی از قبیل آسایش محیطی یا خودابزاری بدنی مرتبط است. تسلط بر مهارت، آمادگی بدنی - روانی، نمایش توانایی و تجربیات گذشته به‌عنوان مهم‌ترین منابع اعتماد به نفس ورزشکاران رشته‌های تیمی و انفرادی (ویلسون، سولیوان، میرز و فلتز^{۱۲}، ۲۰۰۴)، نوجوانان و بزرگسالان (بالاگر، کاستیلو و ویلی^{۱۳}، ۲۰۰۴) شناخته شده‌اند.

پژوهش‌های دیگری که به بررسی منابع اعتماد به نفس ورزشی در رشته‌های مختلف ورزشی، با توجه به نوع (انفرادی یا تیمی) و سطح مهارت (مبتدی یا نخبه)، پرداخته بودند، نشان دادند که در ورزش‌های انفرادی، مانند ژیمناستیک، عملکرد نامطلوب و تجارب پیشین (بورک و پاتریسیا^{۱۴}، ۲۰۰۲) و خودابرازی بدنی (کلی^{۱۵}، ۲۰۰۴؛ برتیش و براتینگهام^{۱۶}، ۱۹۹۰). به نقل از بهرام و شفیع زاده،

9. Vealey & Chase
10. George, Feltz & Chase
11. Magyar & Duda
12. Wilson, Sullivan, Myers, & Feltz
13. Balaguer, Castillo & Vealey
14. Burke & Patricia
15. Kelly
16. British & Brantingham

1. Corsini
2. Self-confidence
3. Vealey, Hayashi, Garner- Holman, & Giacobb
4. Hardy, Jones, & Gould
5. More & Stevenson
6. Wooden & Tobin
7. Chelladurai & Quatman
8. Enactive mastery experience

منابع و رفتار تأثیرگذار است و بین منابع اعتماد به نفس ورزشی و رفتار ورزشکاران ارتباط دوطرفه‌ای وجود دارد. شفیع‌زاده و بهرام (۱۳۸۸) در بررسی روایی و پایایی این پرسش‌نامه تنها هفت عامل را به دست آوردند که ۵۵/۳۳ درصد واریانس را تبیین می‌کرد. آنها عنوان کردند که از بین ۳۵ گویه‌ای که شناخته شده بود، ۱۱ گویه مربوط به عامل آمادگی ذهنی و مهارتی، سه گویه مربوط به عامل خود ادراکی، پنج گویه مربوط به عامل تجارب تقلیدی، پنج گویه مربوط به عامل رهبری مربی، سه گویه مربوط به عامل آسایش محیطی، پنج گویه مربوط به عامل نمایش توانایی و سه گویه مربوط به عامل حمایت دیگران بود. در پژوهش ویلی و همکاران (۱۹۹۸) که بین دانشجویان و دانش‌آموزان ورزشکار آمریکا انجام شد، واریانس کل عامل‌ها ۶۸/۵ درصد بود و در پژوهش ویلسون و همکاران (۲۰۰۴) عامل‌ها ۷۶/۵ درصد واریانس را تشکیل می‌دادند.

از آنجایی که اعتماد به نفس بر سطح دل‌پرسی فرد یا چگونگی احساس فرد در هر موقعیت اثر می‌گذارد، ورزشکاران با اعتماد به نفس پایین نسبت به ورزشکاران با اعتماد به نفس بالا به خود اعتماد کمتری دارند و بیشتر دچار اضطراب می‌شوند (تری و همکاران، ۱۹۹۵، به نقل از بهرام و شفیع‌زاده، ۱۳۸۳). اهمیت اعتماد به نفس در تعیین موفقیت ورزشکاران در پژوهش‌های متعددی مطرح شده است و همچنین ارتباط آن با سایر مؤلفه‌های روانی نیز به دفعات نشان داده شده است. با این حال تعیین منابع اعتماد به نفس و در پی آن افزایش اعتماد به نفس از اهمیت بیشتری برخوردار است. شناسایی منابع افزایش اعتماد به نفس یکی از موضوعات مهم و مورد توجه روان‌شناسان ورزشی است که در افزایش اعتماد به نفس مؤثر است.

بنابراین لازم است مربیان و ورزشکاران و کلیه افرادی که در برنامه‌ریزی‌های ورزشی دخیل هستند با

در ۱۳۸۳)، در شنا، حمایت اجتماعی (تافی^۱، ۲۰۰۰)، در ورزش‌های تیمی، مانند والیبال (نخبه) منابع درونی و وابسته به عملکرد گذشته (عبدالعلی‌زاده و همکاران، ۱۳۸۸)، تسلط بر مهارت، شیوه رهبری مربی و نمایش توانایی (یوسفی و فانی، ۱۳۸۴)، در بسکتبال نمایش توانایی، آمادگی‌های فیزیولوژیک و روان‌شناختی و تسلط بر مهارت (شین، ۱۹۹۲، به نقل از بهرام و شفیع‌زاده، ۱۳۸۳) از منابع مهم اعتماد به نفس ورزشی محسوب می‌شوند. در پژوهش‌هایی که بین ورزش‌های گروهی و انفرادی صورت گرفته بود ورزشکاران رشته‌های انفرادی دارای اعتماد به نفس کمتری بودند؛ درحالی‌که ورزشکاران رشته‌های گروهی اعتماد به نفس بیشتری داشتند (مارتنز^۲، ۱۹۹۰؛ ونگ، لوکس و کلارک^۳، ۱۹۹۳؛ تری^۴ و همکاران، ۱۹۹۵، به نقل از بهرام و شفیع‌زاده، ۱۳۸۳). همچنین در ورزش دوومیدانی و هندبال عملکرد پیشین (فهمی‌نژاد و همکاران، ۱۳۸۳) و در والیبال و رشته‌های انفرادی جلسات تمرین (فولادیان و همکاران، ۱۳۸۸) به‌عنوان منابع اعتماد به نفس ورزشی معرفی شدند. معدودی از پژوهش‌ها نیز به عدم تفاوت بین اعتماد به نفس ورزشی ورزشکاران رشته‌های گروهی و انفرادی اشاره کردند.

روان‌شناسان از مدل خودکفایی و نظریه شناختی-اجتماعی بندورا در شناسایی اعتماد به نفس ورزشی استفاده می‌کنند (گیل^۵، ۲۰۰۰). ویلی و همکاران (۱۹۹۸) با طرح مدل مفهومی اعتماد به نفس ورزشی و پرسش‌نامه منابع اعتماد به نفس ورزشی، به کاربردی کردن این مفهوم مبادرت ورزیدند. این مدل پیش‌بینی می‌کند که خصوصیات فردی ورزشکار بر

1. Tuffey
2. Martens
3. Wong, Lox, & Clark
4. Terry
5. Gill

منابع و عوامل تأثیرگذار بر اعتماد به نفس ورزشی آشنا شوند. باید توجه داشت که شناسایی منابع اعتماد به نفس برای ارتقاء اجرا و کسب نتایج بهتر ضروری است. از این رو، پژوهش حاضر بر آن است تا به بررسی ساختار عاملی پرسش‌نامه منابع اعتماد به نفس ورزشی (ویلی و همکاران، ۱۹۹۸) در ورزش دانشگاهی بپردازد.

روش پژوهش

روش پژوهش حاضر از نوع توصیفی - پیمایشی است. جامعه آماری شامل همه ورزشکاران شرکت‌کننده در مسابقات قهرمانی دانشجویان کشور در اردیبهشت ۱۳۹۱ در رشته‌های فوتبال، فوتسال، والیبال، بسکتبال، شنا، رزمی و دو و میدانی بود. نمونه پژوهش بر اساس نمونه‌گیری خوشه‌ای تصادفی انجام شد. بر اساس تعداد افراد در هر رشته و نسبت آن رشته، حدود ۲۳۰ پرسش‌نامه توزیع شد که از این تعداد ۱۹۰ پرسش‌نامه تکمیل شد. به منظور اجرایی کردن پژوهش حاضر، ابتدا طی مکاتباتی با گروه پژوهشی سازنده پرسش‌نامه، زمینه تهیه و خریداری آن فراهم شد و پس از ترجمه پژوهشگر، چند متخصص و مترجم صحت ترجمه آن را تأیید کردند. پس از تأیید صحت ترجمه، پرسش‌نامه در جامعه‌ای کوچک (۳۰ نفر) توزیع و تکمیل شد و اصلاحات آن لحاظ شد (مطالعه مقدماتی).

ابزار اندازه‌گیری

در این پژوهش، از پرسش‌نامه منابع اعتماد به نفس ورزشی^۱، شامل ۴۳ سؤال در قالب ۹ منبع با مقیاس هفت نقطه‌ای لیکرت (۱= کاملاً مخالف و ۷= کاملاً موافق)، استفاده شد. ویلی و همکاران (۱۹۹۸) پرسش‌نامه منابع اعتماد به نفس ورزشی را با خرده‌مقیاس‌های تسلط بر مهارت (۵ گویه)، آمادگی بدنی / روانی (۶

گویه)، رفتار رهبری مربی (۵ گویه)، حمایت اجتماعی (۶ گویه)، خود ابرازی بدنی (۳ گویه)، نمایش توانایی (۶ گویه)، آسایش محیطی (۴ گویه)، تجربه جایگزین (۵ گویه) و موقعیت دلخواه (۳ گویه) ساختند.

روش‌های آماری

در این پژوهش، داده‌ها به وسیله تحلیل عاملی اکتشافی و تحلیل مؤلفه‌های اصلی^۲ و چرخش واریماکس^۳ تحلیل شدند. از روش تعیین ضریب آلفای کرونباخ برای تعیین ثبات درونی پرسش‌نامه و خرده-مقیاس‌های آن استفاده شد. همچنین با استفاده از یک نمونه تصادفی از نمونه اول، پارامترهای نکویی برازش در تحلیل عاملی تأییدی بررسی شدند. کلیه داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار اس.پی.اس.اس نسخه ۱۵ و آموس نسخه ۱۸ تحلیل شدند.

یافته‌ها

جدول ۱ رتبه‌بندی منابع اعتماد به نفس ورزشی را در نمونه مورد بررسی نشان می‌دهد. ابتدا به منظور بررسی ساختار عاملی پرسش‌نامه منابع اعتماد به نفس، از تحلیل عامل اکتشافی و روش تحلیل مؤلفه‌های اصلی^۴ با چرخش واریماکس^۵ استفاده شد. نخست قابلیت تحلیل عاملی از طریق مقیاس کایزر- مایر- اولکین^۶ و مقیاس کرویت بارتلت^۷ بررسی شد. همان‌طور که در جدول ۲ مشاهده می‌شود مقدار ۰/۸۹۱ برای مقیاس کایزر- مایر- اولکین بیانگر کفایت حجم نمونه است. آزمون کرویت نیز نشان داد که ماتریس همبستگی داده‌ها در جامعه صفر نیست و بنابراین عامل‌یابی قابل توجیه است.

2. Principle Component Analysis
3. Varimax Rotation
4. Principle Component Analysis
5. Varimax Rotation
6. Kaiser- Meyer- Olkin Measure of Sampling
7. Bartlett's Test of Sphericity

1. Source of Sport Confidence Questioner (SSCQ)

جدول ۱. رتبه‌بندی منابع اعتماد ورزشی به تفکیک رشتهٔ ورزشی

عوامل	فوتبال و فوتسال	شنا	والیبال	بسکتبال	رزمی	دو و میدانی	سایر
تسلط بر مهارت	۵/۹۴۳۶	۵/۷۶۸۹	۵/۸۵۶۰	۵/۶۳۰۸	۵/۶۶۶۷	۶/۲۸۷۰	۶/۰۹۳۶
نمایش توانایی	۵/۷۸۶۱	۵/۲۵۸۶	۵/۸۰۰۱	۵/۹۲۹۰	۶/۱۱۷۵	۶/۴۵۲۱	۵/۷۷۴۷
آمادگی بدنی / روانی	۵/۸۳۷۸	۵/۴۴۰۶	۵/۷۴۲۰	۶/۱۷۹۵	۶/۰۸۱۵	۶/۵۶۰۶	۶/۰۲۶۱
خودابرازی بدنی	۵/۳۷۶۱	۵/۳۴۲۴	۴/۸۳۳۳	۶/۳۳۰۸	۵/۳۲۱۰	۶/۰۰۰۰	۵/۲۱۶۷
حمایت اجتماعی	۵/۹۴۸۷	۵/۵۰۱۲	۵/۶۶۷۰	۵/۷۰۷۷	۵/۴۹۸۳	۵/۹۲۸۶	۵/۶۰۰۰
رفتار رهبری مربی	۵/۸۰۷۸	۵/۲۸۵۰	۵/۱۶۷۲	۵/۹۳۳۱	۵/۵۷۹۳	۶/۴۴۷۸	۵/۴۶۴۷
تجربه جایگزین	۵/۲۰۸۰	۴/۶۵۱۰	۵/۱۸۰۶	۵/۸۲۶۹	۵/۰۵۵۶	۶/۳۳۳۷	۵/۰۲۱۵
آسایش محیطی	۵/۲۸۷۴	۵/۱۶۳۸	۵/۲۶۸۸	۵/۷۱۱۵	۵/۵۲۵۹	۶/۴۵۴۵	۵/۵۸۷۵
موقعیت دلخواه	۴/۳۶۱۰	۴/۴۴۸۸	۴/۳۵۱۹	۵/۰۳۳۶	۴/۶۱۷۳	۵/۵۲۸۰	۴/۰۱۶۷

جدول ۲. نتایج تأیید پیش‌فرض‌های تحلیل مؤلفه‌های اصلی

پرسش‌نامهٔ منابع اعتماد به نفس ورزشی

مقدار	پیش‌فرض
۰/۸۹۱	مقدار کایزر - مایر - اولکین (کفایت حجم نمونه)
۵۶۵۹/۲۲	آزمون کروییت بارتلت، مقدار مجذور کای
۰/۰۰۰۵	سطح معناداری
۹۰۳	درجهٔ آزادی

نتایج ارائه شده در جدول ۲ نشان می‌دهد که تمامی پیش‌فرض‌های مورد نیاز و مربوط به استفاده از روش تحلیل عاملی رعایت شده‌اند و از حد تعیین شده نیز بیشترند و نتیجه آزمون کروییت بارتلت نیز معنادار است. با توجه به پرسش‌نامهٔ اصلی که ویلی و همکاران (۱۹۹۸) با ۹ عامل آن را ساخته بودند، در این پرسش‌نامه نیز ۹ عامل بررسی شد. بنابراین نتایج، تحلیل عامل اکتشافی نشان داد که این ۹ عامل در کل ۷۴/۸۲ درصد واریانس را پیش‌بینی می‌کنند (جدول ۳).

جدول ۳. واریانس تبیین شده به وسیلهٔ عامل‌های مختلف

عامل	کل	واریانس تبیین شده %	واریانس تجمعی تبیین شده %
۱	۴/۷۹	۱۱/۱۵	۱۱/۱۵
۲	۴/۷۸	۱۱/۱۲	۲۲/۲۷
۳	۴/۲۵	۹/۸۹	۳۲/۱۷
۴	۳/۷۴	۸/۷۰	۴۰/۸۸
۵	۳/۷۲	۸/۶۵	۴۹/۵۳
۶	۳/۶۰	۸/۳۸	۵۷/۹۱
۷	۳/۴۱	۷/۹۴	۶۵/۸۵
۸	۲/۱۵	۵/۰۱	۷۰/۸۷
۹	۱/۶۹	۳/۹۴	۷۴/۸۲

جدول ۴. نتایج تحلیل مؤلفه‌های اصلی با چرخش واریماکس در مورد بار عاملی سؤال‌های پرسش‌نامه منابع اعتماد به نفس ورزشی

مؤلفه					ایتم	خرده مقیاس (الفای کرونباخ)
۹	۸	۷	۶	۵		
				۰/۷۱۲	۱	تسلط بر مهارت (۰/۸۷)
				۰/۷۸۷	۲	
				۰/۷۳۷	۳	
				۰/۸۱۹	۴	
				۰/۷۷۷	۵	
					۰/۶۳۷	۶
					۰/۷۷۲	۷
					۰/۷۴۸	۸
					۰/۷۵۸	۹
					۰/۷۷۲	۱۰
					۰/۷۹۴	۱۱
				۰/۵۶۲	۱۲	آمادگی بدنی / روانی (۰/۸۷)
				۰/۷۳۹	۱۳	
				۰/۷۷۸	۱۴	
				۰/۷۱۱	۱۵	
				۰/۶۴۵	۱۶	
				۰/۴۰۳	۱۷	
۰/۴۸۳					۱۸	خودابرازی بدنی (۰/۹۳)
۰/۴۲۴					۱۹	
۰/۷۱۳					۲۰	
	۰/۷۴۰				۲۲	حمایت اجتماعی (۰/۸۸)
	۰/۸۲۳				۲۳	
	۰/۷۶۵				۲۴	
	۰/۵۳۲				۲۵	
	۰/۵۵۹				۲۶	
				۰/۷۶۹	۲۷	رفتار رهبری مربی (۰/۹۳)
				۰/۷۷۲	۲۸	
				۰/۸۰۳	۲۹	
				۰/۸۰۸	۳۰	
				۰/۷۵۲	۳۱	
				۰/۷۵۴	۳۳	تجربه جایگزین (۰/۸۹)
				۰/۸۷۴	۳۴	
				۰/۷۶۰	۳۵	
				۰/۶۷۶	۳۶	
		۰/۷۶۳			۳۷	آسایش محیطی (۰/۸۳)
		۰/۵۷۴			۳۸	
		۰/۷۶۳			۳۹	
		۰/۷۰۶			۴۰	
۰/۸۱۳					۴۱	موقعیت دلخواه (۰/۷۹)
۰/۸۶۶					۴۲	
۰/۴۰۲					۴۳	

بارهای عاملی (۰/۴۰۰+) به بالا انتخاب شدند.

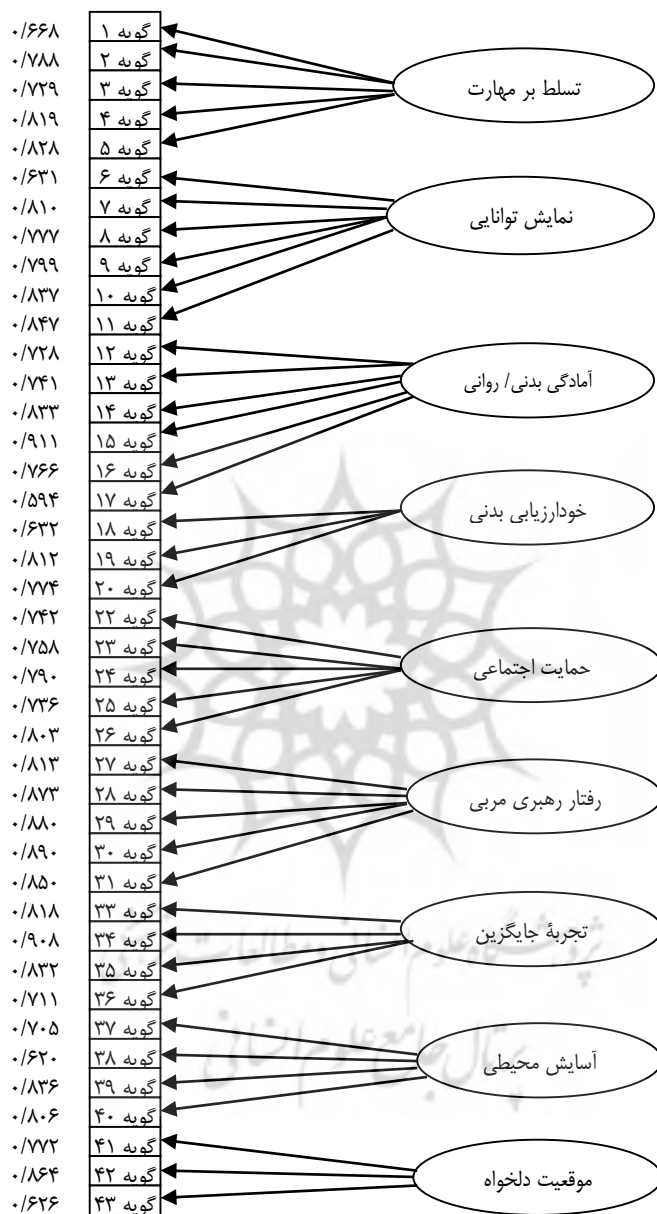
همچنین آلفای کرونباخ برای کل مقیاس ۰/۹۶ به- دست آمد. نتایج پژوهش نشان داد که پرسش‌نامه حاضر از تحلیل عاملی اکتشافی خوبی برخوردار است؛ به طوری که هر ۹ عامل مورد نظر (به غیر از دو گویه ۲۱ و ۳۲) در پرسش‌نامه اصلی در این پژوهش نیز بارگذاری شدند (جدول ۴). همچنین میزان آلفای کرونباخ برای خرده‌مقیاس‌ها و کل پرسش‌نامه نشان داد که پرسش‌نامه حاضر در نمونه مورد بررسی از همسانی درونی قابل قبولی برخوردار است.

برای بررسی روایی مقیاس، از تحلیل عامل تأییدی مرتبه اول و دوم استفاده شد؛ بدین صورت که در ابتدا برای تمام مؤلفه‌های مقیاس منابع اعتماد به نفس ورزشی (تسلط بر مهارت، نمایش توانایی، آمادگی بدنی/ روانی، خودارزیابی بدنی، حمایت اجتماعی، رفتار رهبری مربی، تجربه جایگزینی، آسایش محیطی و موقعیت دلخواه) به صورت مجزا تحلیل عامل تأییدی مرتبه اول (مدل ۱) (شکل ۱) استفاده شد. پس از تحلیل عاملی تأییدی مرتبه اول با ۹ عامل، وجود ۹ عامل تأیید شد و هیچ عاملی حذف نشد. سپس در ادامه بار عاملی، ضریب همبستگی، سطح معناداری و مقدار تی گویه‌های هر خرده‌مقیاس اضافه شد (جدول ۵).

نتایج تخمین پارامتر نشان داد که در هر ۹ عامل گویه‌های مربوط رابطه معناداری داشته‌اند؛ به گونه‌ای که دامنه رابطه‌ها بین ۰/۵۹۴ تا ۰/۹۱۱ است. از این رو، براساس الگوی معادلات ساختاری (تحلیل عاملی تأییدی)، همه متغیرهای فرض شده قادر به پیشگویی عامل‌های خود هستند (با توجه به مقادیر تی و سطح معناداری). همان‌طور که در شکل بالا مشاهده می‌کنید، در عامل تسلط بر مهارت، از بین پنج گویه، گویه پنج با

ضریب ۰/۸۲۸ همبستگی بیشتری با نمرات تسلط بر مهارت دارد. در عامل نمایش توانایی، از بین ۵ گویه، گویه ۱۱ با ضریب ۰/۸۴۷ همبستگی بیشتری با نمره-های نمایش توانایی دارد. در عامل آمادگی بدنی/ روانی، از بین شش گویه، گویه ۱۵ با ضریب ۰/۹۱۱ همبستگی بیشتری با نمره‌های آمادگی بدنی/ روانی دارد. همچنین در ادامه، در عامل چهارم، یعنی خودارزیابی بدنی، از بین سه گویه، گویه ۱۹ با ضریب ۰/۸۱۲ همبستگی بیشتری با خودارزیابی بدنی دارد. در عامل حمایت اجتماعی، از بین پنج گویه، گویه ۲۶ با ضریب ۰/۸۰۳ همبستگی بیشتری با حمایت اجتماعی دارد. همچنین در عامل رهبری مربی با پنج گویه، گویه ۳۰ با ضریب ۰/۸۹۰ همبستگی بیشتری با رفتار رهبری مربی دارد. در عامل تجربه جایگزین با چهار گویه، گویه ۳۴ با ضریب ۰/۹۰۸ همبستگی بیشتری با تجربه جایگزین دارد. در عامل آسایش محیطی با چهار گویه، گویه ۳۹ با ضریب ۰/۸۳۶ همبستگی بیشتری با آسایش محیطی دارد. در عامل آخر، یعنی موقعیت دلخواه با سه گویه، گویه ۴۲ با ضریب ۰/۸۶۴ همبستگی بیشتری با موقعیت دلخواه دارد. همان‌طور که مشاهده می‌کنید، ضرایب همبستگی بسیار بالایی در این مدل به دست آمده است.

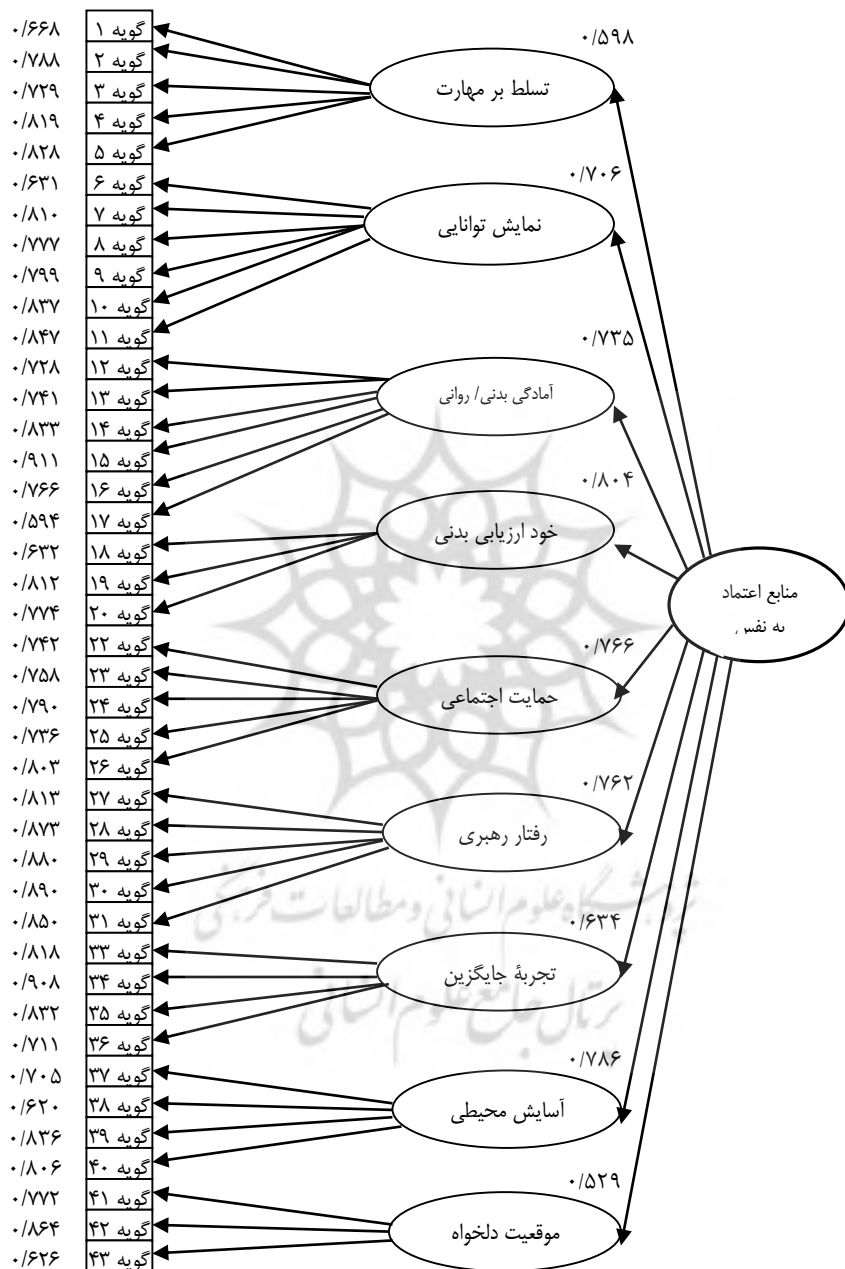
پس از بررسی تحلیل عاملی تأییدی عامل‌های مقیاس منابع اعتماد به نفس ورزشی به صورت تأییدی مرتبه اول، تحلیل عاملی مرتبه دوم صورت گرفت و شاخص‌های برازش به دست آمده در جدول ۶ و نمودار مسیر این تحلیل در شکل ۲ نشان داده شده است، که در مجموع شاخص‌های به دست آمده از مطلوبیت مناسبی برخوردارند.

شکل ۱. مدل اول مقیاس منابع اعتماد به نفس ورزشی به همراه بار عاملی هر عامل با گوینه‌های مربوط به آن

جدول ۵. مقادیر تخمین پارامتر خطای معیار، تی و سطح معناداری در ۹ خرده‌مقیاس با ۱ گویه

سطح معناداری	تی	خطای معیار	تخمین پارامترها	گویه‌ها	
۰/۰۰۰۵	۹/۴۸۸	۰/۱۰۳	۰/۹۷۸	گویه ۱	تسلط بر مهارت
۰/۰۰۰۵	۱۱/۲۵۳	۰/۰۷۵	۰/۸۳۹	گویه ۲	
۰/۰۰۰۵	۱۰/۱۹۸	۰/۰۸۲	۰/۸۳۶	گویه ۳	
۰/۰۰۰۵	۱۲/۷۰۷	۰/۰۷۱	۰/۹۰۲	گویه ۴	
			۱/۰۰۰	گویه ۵	
۰/۰۰۰۵	۹/۱۳۶	۰/۰۷۰	۰/۶۴۳	گویه ۶	نمایش توانایی
۰/۰۰۰۵	۱۲/۷۲۸	۰/۰۸۷	۱/۱۰۴	گویه ۷	
۰/۰۰۰۵	۱۱/۹۲۳	۰/۰۸۴	۱/۰۰۳	گویه ۸	
۰/۰۰۰۵	۱۲/۴۷۵	۰/۰۷۶	۰/۹۴۲	گویه ۹	
۰/۰۰۰۵	۱۴/۱۳۳	۰/۰۷۳	۱/۰۳۵	گویه ۱۰	
			۱/۰۰۰	گویه ۱۱	
۰/۰۰۰۵	۷/۸۲۹	۰/۱۵۲	۱/۱۹۰	گویه ۱۲	آمادگی بدنی / روانی
۰/۰۰۰۵	۷/۷۹۲	۰/۱۶۱	۱/۲۵۵	گویه ۱۳	
۰/۰۰۰۵	۸/۳۴۲	۰/۱۷۴	۱/۴۵۲	گویه ۱۴	
۰/۰۰۰۵	۸/۸۷۳	۰/۱۸۱	۱/۶۰۸	گویه ۱۵	
۰/۰۰۰۵	۸/۰۴۴	۰/۱۵۸	۱/۲۶۹	گویه ۱۶	
			۱/۰۰۰	گویه ۱۷	
۰/۰۰۰۵	۸/۱۸۵	۰/۱۱۴	۰/۹۳۴	گویه ۱۸	خود ارزیابی بدنی
۰/۰۰۰۵	۱۰/۰۵۲	۰/۱۰۰	۱/۰۰۶	گویه ۱۹	
			۱/۰۰۰	گویه ۲۰	
۰/۰۰۰۵	۱۰/۰۷۸	۰/۱۰۹	۱/۱۰۲	گویه ۲۲	حمایت اجتماعی
۰/۰۰۰۵	۱۰/۴۲۶	۰/۱۱۰	۱/۱۴۲	گویه ۲۳	
۰/۰۰۰۵	۱۱/۰۱۱	۰/۰۹۶	۱/۰۵۴	گویه ۲۴	
۰/۰۰۰۵	۱۰/۵۰۵	۰/۰۹۰	۰/۹۴۲	گویه ۲۵	
			۱/۰۰۰	گویه ۲۶	
۰/۰۰۰۵	۱۳/۶۲۸	۰/۰۶۹	۰/۹۴۷	گویه ۲۷	رفتار رهبری مربی
۰/۰۰۰۵	۱۵/۰۹۵	۰/۰۶۹	۱/۰۴۰	گویه ۲۸	
۰/۰۰۰۵	۱۵/۴۷۷	۰/۰۶۷	۱۰/۰۳۱	گویه ۲۹	
۰/۰۰۰۵	۱۵/۸۸۵	۰/۰۶۷	۱/۰۷۰	گویه ۳۰	
			۱/۰۰۰	گویه ۳۱	
۰/۰۰۰۵	۱۰/۲۵۰	۰/۰۹۷	۰/۹۹۱	گویه ۳۳	تجربه جایگزین
۰/۰۰۰۵	۱۱/۱۳۰	۰/۰۹۷	۱/۰۷۴	گویه ۳۴	
۰/۰۰۰۵	۱۰/۵۶۳	۰/۰۹۳	۰/۹۸۰	گویه ۳۵	
			۱/۰۰۰	گویه ۳۶	
۰/۰۰۰۵	۹/۶۶۱	۰/۰۸۸	۰/۸۵۱	گویه ۳۷	آسایش محیطی
۰/۰۰۰۵	۸/۳۳۳	۰/۱۰۸	۰/۸۹۸	گویه ۳۸	
۰/۰۰۰۵	۱۱/۸۴۸	۰/۰۸۹	۱/۰۵۸	گویه ۳۹	
			۱/۰۰۰	گویه ۴۰	
۰/۰۰۰۵	۷/۴۴۱	۰/۲۳۰	۱/۷۱۴	گویه ۴۱	موقعیت دلخواه
۰/۰۰۰۵	۷/۵۶۱	۰/۲۴۷	۱/۸۶۷	گویه ۴۲	
			۱/۰۰۰	گویه ۴۳	

شکل ۲. مدل دوم مقیاس منابع اعتماد به نفس ورزشی به همراه بار عاملی هر عامل با گویه‌های مربوط به آن

جدول ۶. مقادیر شاخص‌های برازش الگوی تحلیل عاملی تأییدی مرتبه اول (مدل ۱) و تأییدی مرتبه دوم (مدل ۲) مقیاس منابع اعتماد به نفس ورزشی

شاخص‌های برازش	نسبت مجذور کای بر درجه آزادی	CFI	RMSEA	PNFI	PCFI
مدل ۱	۲/۱۰۳	۰/۹۱	۰/۰۷۹	۰/۶۷۲	۰/۷۶۴
مدل ۲	۲/۱۴۹	۰/۹۰	۰/۰۸۰	۰/۶۸۲	۰/۷۸۰
مقادیر پیشنهادی	< ۳	> ۰/۹۰	۰/۰۸۰	> ۰/۵	> ۰/۵

بحث

در ابتدا، به منظور بررسی قابلیت استفاده از این پرسش‌نامه، تحلیل عامل اکتشافی انجام شد و نشان داده شد که پرسش‌نامه مذکور در جامعه مورد بررسی قابلیت عاملی شدن را دارد؛ به طوری که ۹ عامل مطابق با پرسش‌نامه اصلی بارگذاری شدند. این عامل‌ها شامل تسلط بر مهارت (۵ گویه)، آمادگی بدنی / روانی (۶ گویه)، رفتار رهبری مربی (۵ گویه)، حمایت اجتماعی (۵ گویه)، خودابرازی بدنی (۳ گویه)، نمایش توانایی (۶ گویه)، آسایش محیطی (۴ گویه)، تجربه جایگزین (۴ گویه) و موقعیت دلخواه (۳ گویه) بود. تنها دو گویه ۲۱ و ۳۲ از پرسش‌نامه حذف شدند. به این ترتیب، ۴۱ گویه در بررسی‌های بعدی تحلیل شدند. در مجموع عوامل، ۷۴/۸ درصد واریانس منابع اعتماد به نفس ورزشی را تبیین کردند.

شفیع‌زاده و بهرام (۱۳۸۸) در بررسی روایی و پایایی این پرسش‌نامه فقط هفت عامل را به دست آورده بودند، که تنها ۵۵/۳۳ درصد واریانس را تبیین می‌کردند. آنها عنوان کردند که از بین ۳۵ گویه‌ای که شناخته شده بود، ۱۱ گویه مربوط به عامل آمادگی ذهنی و مهارتی، سه گویه مربوط به عامل خود ادراکی، پنج گویه مربوط به عامل تجارب تقلیدی، پنج گویه مربوط به عامل رهبری مربی، سه گویه مربوط به عامل آسایش محیطی، پنج گویه مربوط به عامل نمایش توانایی و سه گویه مربوط به عامل حمایت دیگران بود. در پژوهش ویلی و همکاران (۱۹۹۸)، که در دانشجویان و دانش‌آموزان ورزشکار

آمریکا انجام شد، واریانس کل عامل‌ها ۶۸/۵ درصد بود و در پژوهش ویلسون و همکاران (۲۰۰۴)، عامل‌ها ۷۶/۵ درصد واریانس را تشکیل می‌دادند. از آنجایی که درصد واریانس نشان‌دهنده سهم مشترک عامل‌ها در موضوع اعتماد به نفس ورزشی است، بنابراین هرچه مقدار واریانس بیشتر باشد، نشان‌دهنده پیشگویی بهتر عامل‌ها است. در این پژوهش، همانند پژوهش ویلسون، میزان بالایی از واریانس تبیین شد. به نظر می‌رسد تفاوت‌های موجود بین پژوهش‌ها مربوط به گروه‌های مختلف مورد بررسی باشد. بهرام و شفیع‌زاده از ورزشکاران تیم‌های ملی در رشته‌های مختلف، ورزشکاران باشگاه‌های ورزشی در سطح کشور، ورزشکاران دانشگاهی در دو سطح نخبه و غیر نخبه در رشته‌های بسکتبال، فوتبال، فوتسال، والیبال، هندبال، دوومیدانی، تنیس روی میز، کشتی، ووشو، کیک‌بوکسینگ، تکواندو، قایقرانی، وزنه‌برداری و اسکی استفاده کردند. همان‌طور که مشاهده می‌شود، دامنه بسیار وسیع انواع ورزش‌ها در پژوهش آنها مشهود است.

در تحلیل عامل تأییدی، مدل یک و دو به دست آمده در این پژوهش با مدل ویلی و همکاران (۱۹۹۸)، که به صورت ۹ عاملی تأیید شده بود، هم‌راستا بود؛ به طوری که در این پژوهش نیز مدل مقیاس منابع اعتماد به نفس ورزشی با ۹ عامل با شاخص‌های برازش مناسب تأیید شده است. با توجه به تحلیل عاملی تأییدی انجام شده می‌توان گفت پرسش‌نامه منابع اعتماد به نفس ورزشی دارای روایی و پایایی

مناسبی است.

نتایج پژوهش حاضر در بررسی مدل با نتایج بهرام و شفیغزاده (۱۳۸۸) همخوانی داشت. آنها نشان دادند که $1451 = \text{مجذور کای}$ ، $539 = \text{درجه آزادی}$ و $P = 0/0001$ بود. نسبت مجذور کای به درجات آزادی را نیز $2/69$ به دست آوردند. همچنین مقدار شاخص برازش الگوی ساختاری به دست آمده برای شاخص برازش مقایسه‌ای ($0/81$)، شاخص نیکویی برازش ($0/77$)، شاخص نیکویی برازش تطبیقی ($0/74$) و شاخص برازش هنجاری ($0/73$) بود. نتایج تخمین پارامتر آنها نشان داد که در همهٔ عامل‌ها گویه‌های مربوط رابطهٔ معناداری داشتند و دامنهٔ روابط بین $0/45$ تا $0/87$ بود. بنابراین، براساس الگوی معادلات ساختاری، همهٔ متغیرهای فرض شده قادر به پیشگویی و تأیید ساختاری عامل‌های خود بودند.

با این حال به نظر می‌رسد الگوی ساختاری تأیید عامل‌های اعتماد به نفس ورزشی و گویه‌های مربوط به آن در شکل مورد استفاده در پژوهش آنها، برای اینکه بتواند گویه‌های مربوط به هر عامل را به‌طور دقیق مشخص کند، نیاز به بازنگری دارد. ویلسون (۲۰۰۰) در پژوهش دیگر خود شش منبع اعتماد به نفس را شناسایی و تأیید کرد که البته با توجه به گروه ورزشکاران سالمند به کار گرفته شده در آن، تأیید و کاربرد تمام منابع اعتماد به نفس ورزشی مورد انتظار نبود.

در مجموع، نتایج به دست آمده در این پژوهش تأیید کنندهٔ منابعی بود که ویلی و همکاران (۱۹۹۸) آنها را شناسایی و تأیید کرده بودند. ولی با توجه به شواهد موجود باید توجه داشت که نمونهٔ آماری پژوهش حاضر بسیار مشابه با نمونهٔ آماری پژوهش ویلی و همکاران بود؛ درحالی‌که در مقایسه با پژوهش‌های ذکر شدهٔ دیگر، نمونهٔ آماری پژوهش حاضر با آنها تفاوت داشت. از این رو، برخی از تفاوت‌های موجود بین نتایج این پژوهش و پژوهش‌های دیگر را می‌توان به

تفاوت نمونه‌های مورد بررسی ارجاع داد. اخیراً هایز و همکاران^۱ (۲۰۰۷) بیان کردند که اغلب پژوهش‌های اخیر، تعداد نه منبع اعتماد به نفس را به دست آورده‌اند، که با نتایج پژوهش حاضر همخوانی دارد.

نتیجه‌گیری

پیشتر در ایران به بررسی روایی و پایایی این پرسش‌نامه اقدام شده بود، اما ساختار عاملی آن همچنان با مشکلاتی روبه‌رو بود. در این پژوهش به‌طور مستند نشان داده شد که نسخهٔ فارسی پرسش‌نامهٔ منابع اعتماد به نفس ورزشی ویلی و همکاران (۱۹۹۸) از ساختار عاملی قابل قبولی در ورزشکاران زن و مرد دانشگاهی برخوردار است و ۴۱ گویهٔ آن برای جامعهٔ ورزشکاران دانشگاهی تأیید شد.

تشکر و قدردانی

بدین وسیله از کلیهٔ دانشجویان ورزشکاری که در این پژوهش ما را یاری کردند، سپاسگزاریم.

منابع

۱. اسدپور، ح. (۱۳۸۱). بررسی تأثیر فعالیت بدنی ورزشی بدمیتون بر ویژگی‌های شخصیتهای دانش‌آموزان پسر. پایان‌نامهٔ کارشناسی ارشد. دانشکدهٔ علوم انسانی، تربیت‌بدنی و علوم ورزشی دانشگاه تربیت مدرس.
۲. بهرام، ع. و شفیغزاده، م. (۱۳۸۳). مقایسهٔ اعتماد به نفس ورزشی در بین ورزشکاران رشته‌های مشت‌زنی، کشتی و وزنه‌برداری و همبستگی آن با نخبگی و سابقهٔ تمرین. پژوهش در علوم ورزشی. ۱: ۱۱۱-۱۲۲.
۳. حسن‌زاده، ف. (۱۳۸۲). بررسی رابطهٔ ورزش با

1. Hays et al.

- کننده در سوپر لیگ کشور. حرکت. ۲۷. ۱۱۷-
۱۲۸.
11. Balaguer, I., Castillo, I.T., & Vealey, R.S. (2004). A Cultural Analysis of Sources and Levels of Confidence in Spanish and American Female Athletes. *Paper Presented at Association for Advancement of Applied Sport Psychology Conference*. Minneapolis, MN.
12. Burke, D.G., & Patricia, A.T. (2002). Confidence, Concentration, and Competitive Performance of Elite Athletes: A natural Experiment in Olympic Gymnastics. *Journal of Sport & Exercise Psychology*, Human Kinetics, 24: 320- 327.
13. Chelladurai, P., & Quatman, C. (2005). Leadership and motivation in sports. *Olympic Coach*, 17(1), 8-12.
14. George, T. R., Feltz, D.L., & Chase, M. A. (1992). Effects of Model Similarity on Self-efficacy and Muscular Endurance: A Second Look. *Journal of Sport and Exercise Psychology*. 14: 237- 248.
15. Gill, D.L. (2000). *Psychological Dynamics of Sport Exercise*. Second Edition. Human Kinetics Publishers.
16. Hardy, L., Jones, G., & Gould, D. (1996). *Understanding Psychological Preparation for Sport: Theory and Practice of Elite Performers*. New York: Wiley & Sons.
17. Hays, K., Maynard, I., Thomas, O., & Bawden, M. (2007). Sources and types of confidence identified by world-class performers. *Journal of Applied Sport Psychology*, 19: 434' 456.
18. Kelly, H.L. (2004). The Relationship Between Physical Self-concept, Body Image Dissatisfaction & Competition Anxiety in Female "Aesthetic" & "Non-aesthetic" Colligate Athletes, *Requirement for Degree Master of Science. Department of Education Psychology and Learning System*. Florida State University.
- سازگاری اجتماعی و میزان اعتماد به نفس دانش-
آموزان دختر دبیرستانی. پایان‌نامه کارشناسی ارشد.
دانشکده علوم تربیتی و روان شناسی دانشگاه الزهراء.
۴. شفیغ‌زاده م. (۱۳۷۹). مقایسه اعتماد به نفس ورزشی
در بین ورزشکاران رشته‌های مشت‌زنی، کشتی و وزنه
برداری و همبستگی آن با نخبگی و سابقه تمرینی.
پایان نامه کارشناسی ارشد. دانشگاه تربیت معلم.
۵. شفیغ‌زاده، م. و بهرام، ع. (۱۳۸۸). تعیین اعتبار و پایایی
پرسشنامه منابع اعتماد به نفس ورزشی در ورزشکاران
ایرانی. *پژوهش در علوم ورزشی*. ۲۵: ۳۱-۴۸.
۶. عبدالعلی‌زاده، ج. محمدی، ج. عطارزاده حسینی، ر. و
سهرابی، م. (۱۳۸۸). تعیین منابع اعتماد به نفس ورزشی
والیبالیست‌های جوان شرکت‌کننده در مسابقات قهرمان
کشوری سال ۱۳۸۸ و رابطه آن با سابقه ورزشی.
دومین همایش علمی والیبالیست‌ها. دانشگاه اراک.
۷. فولادیان، ج. اسماعیل‌زاده، م. رحیمیان، ز. و
ساعتچیان، و. (۱۳۸۸). مقایسه اعتماد به نفس (صفتی
و حالتی) و اضطراب (صفتی و حالتی) ورزشکاران
والیبالیست با رشته‌های انفرادی. دومین همایش ملی
توسعه علمی والیبالیست‌ها. اراک.
۸. فهیمی‌نژاد، ع. فرخی، ا. و باقرزاده، ف. (۱۳۸۳).
مقایسه اعتماد به نفس ورزشی (صفتی و حالتی)
مردان ورزشکار رشته‌های هندبال و دوومیدانی
شهرستان و دانشگاه تبریز. نشریه علوم حرکتی و
ورزش. جلد اول. شماره ۳: ۴۲-۵۳.
۹. نمازی‌زاده، م. و نقوی، ف. (۱۳۸۱). بررسی اثر
مشارکت ورزشی بر اعتماد به نفس. *دانش و
پژوهش*. پیاپی ۱۱ و ۱۲. ۹۹-۱۰۶.
۱۰. یوسفی، ب. و فانی، پ. (۱۳۸۴). ارتباط بین
جهت‌گیری هدفی، فضای ادراک‌شده انگیزشی و
منابع اعتماد به نفس در والیبالیست‌های شرکت-

19. Magyar, T.M., & Duda, J. L. (2000). Confidence Estoration Following Athletic Injury. *The Sport Psychologist*. 14: 372- 390.
20. Martens, R. (1990). Self-confidence and Goal-setting Skills. *Coaches Guide to Sport Psychology*. Chapter 10: 151-169.
21. More, W.E., & Stevenson, J.R. (1991). Understanding Trust in the performance of Complex Motor Skills. *The Sport Psychologist*. Human Kinetics. 8: 1-12.
22. Tuffey, S. (2000). Sport Psychology. Chapter 3. <http://www.usaswiminig.org/USA/SWeb/eskDfault.aspx?TabId=235&Alias=rainbow&Lang=en>
23. Vealey, R. S., & Chase, M. A. (2008). Self-confidence in Sport: Conceptual and Research Advances. In T. S. Horn (Ed.). *Advances in Sport Psychology* (3rd ed., 65- 97). Champaign, IL: Human Kinetics.
24. Vealey, R. S., Hayashi, S. W., Garner-Holman, M., & Giacobbi, P. (1998). Sources of Sport Confidence: Conceptualization and Instrument Development. *Journal of Sport and Exercise Psychology*. 20: 50-80.
25. Wilson, R., (2000). Sources of Sport Confidence of Senior Adult, College, and High School Athletes. University of Oregon. <http://kinpubs.uoregon.edu/>.
26. Wilson, R.C., Sullivan, Ph.J., Myers, N.D., & Feltz, D.L. (2004). Sources of Sport Confidence of Master Athletes. *Journal of Sport & Exercise Psychology*. Human kinetics Publishers. 26(3): 369-384.
27. Wong, E.H., Lox, C.L., & Clark, S.E. (1993). Relation Between Sports Context, Competitive Trait Anxiety, Perceived Ability, and Self-presentation Confidence. *Perceptual and motor Skills*. 76: 847-850.
28. Wooden, J.R., & Tobin, J. (1988). *They Call Me Coach*, New York : McBraw-Hill.

پرسش‌نامه منابع اعتماد به نفس ورزشی ویلی و همکاران (۱۹۹۸)

ورزشکار گرامی: به زمانی فکر کنید که شما در رشته ورزشی خود اعتماد به نفس بالایی دارید و به چیزهایی که شما را در این موقعیت مطمئن می‌سازند. مجسم کنید هر کدام از این منابع در ایجاد حس اعتماد به نفس در شما چقدر اهمیت دارند (برای هر مورد یک مربع را علامت بزنید).

بسیار مهم است	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	اصلاً مهم نیست
								من معمولاً در رشته ورزشی‌ام، زمانی اعتماد به نفس کسب می‌کنم که:
								۱ به مهارت جدیدی مسلط شوم.
								۲ عملکردم را در یک مهارت بهبود بخشم.
								۳ مهارت‌هایم را بهبود بخشم.
								۴ تعداد مهارت‌هایی را که می‌توانم اجرا کنم، افزایش دهم.
								۵ مهارت‌های جدید را توسعه و پیشرفت دهم.
								۶ پیروز شوم.
								۷ نشان دهم که بهتر از دیگرانم.
								۸ تواناییم را با پیروزی و کسب مقام نشان دهم.
								۹ بدانم که می‌توانم بهتر از دیگران عمل کنم.
								۱۰ ثابت کنم، از حریفانم بهتر هستم.
								۱۱ نشان دهم که من یکی از بهترین‌ها هستم.
								۱۲ تمرکز را روی وظیفه‌ام حفظ کنم.
								۱۳ از نظر روانی خودم را تقویت کنم.
								۱۴ بدانم که از نظر ذهنی آماده‌ام دارم.
								۱۵ تمرکز را روی اهدافم حفظ کنم.
								۱۶ از نظر جسمی و ذهنی خودم را آماده کنم.
								۱۷ به توانایی تلاش حداکثر اعتقاد دارم.
								۱۸ احساس خوبی در مورد وزنم داشته باشم.
								۱۹ احساس کنم خوب به نظر می‌رسم.
								۲۰ احساس کنم که اندامم خوب به نظر می‌رسد.
								۲۱ بازخورد مثبتی از هم‌تیمی‌ها دریافت کنم.
								۲۲ بدانم مورد حمایت دیگران قرار می‌گیرم.

							۲۳	به من گفته شود که دیگران به من ایمان دارند.
							۲۴	توسط مربی یا اعضای خانواده‌ام تشویق شوم.
							۲۵	از مربیان بازخورد مثبت دریافت کنم.
							۲۶	حمایت و تشویق دریافت کنم.
							۲۷	به توانایی‌های مربی‌ام ایمان دارم.
							۲۸	بدانم مربی من تصمیمات خوبی اتخاذ می‌کند.
							۲۹	بدانم که مربی رهبر خوبی است.
							۳۰	به تصمیمات مربی خود اعتماد داشته باشم.
							۳۱	احساس کنم مربی زمینه رهبری خوبی را فراهم می‌کند.
							۳۲	عملکرد موفقیت‌آمیز را ببینم.
							۳۳	عملکرد خوب سایر ورزشکاران را ببینم.
							۳۴	عملکرد خوب هم‌تیمی خودم را ببینم.
							۳۵	عملکرد خوب دوست خودم را ببینم.
							۳۶	هم‌تیمی‌ها را هم سطح خودم ببینم.
							۳۷	در محیط مورد علاقه‌ام فعالیت کنم.
							۳۸	آداب خاصی را دنبال کنم.
							۳۹	در محیط احساس راحتی کنم.
							۴۰	محیطی را که در آن به فعالیت مشغولم، دوست داشته باشم.
							۴۱	خطاهایی که داوران می‌گیرند به سود من باشد.
							۴۲	ببینم موقعیت‌ها به نفع من تمام می‌شود.
							۴۳	احساس کنم که همه چیز خوب پیش می‌رود.

پرسش‌نامه منابع اعتماد به نفس ویلی و همکاران که در این پژوهش به بوتۀ روایی‌سنجی گذاشته شد. دو آیت ۲۱ و ۳۲ حذف گردید. از این‌رو، پرسش‌نامه به شکل زیر صورت‌بندی شد.

آیتم	خرده‌مقیاس (آلفای کرونباخ)	آیتم	خرده‌مقیاس (آلفای کرونباخ)
۲۲	حمایت اجتماعی (۰/۸۸)	۱	تسلط بر مهارت (۰/۸۷)
۲۳		۲	
۲۴		۳	
۲۵		۴	
۲۶		۵	
۲۷	رفتار رهبری مربی (۰/۹۳)	۶	نمایش توانایی (۰/۹۰)
۲۸		۷	
۲۹		۸	
۳۰		۹	
۳۱		۱۰	
۳۳	تجربه جایگزین (۰/۸۹)	۱۱	آمادگی بدنی / روانی (۰/۸۷)
۳۴		۱۲	
۳۵		۱۳	
۳۶		۱۴	
۳۷		۱۵	
۳۸	آسایش محیطی (۰/۸۳)	۱۶	خودابرازی بدنی (۰/۹۳)
۳۹		۱۷	
۴۰		۱۸	
۴۱	موقعیت دلخواه (۰/۷۹)	۱۹	
۴۲		۲۰	
۴۳			

